

עונש מוות בתנ"ך

חוטאי העגל - שמות ל"ב:כ"ז-כ"ח

כז) וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה-אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׁימוּ אִישׁ-חֶרֶבָן עַל-יָרֵכָו וְשׁוּבוּ מִשְׁעַר לְשַׁעַר בְּמַחֲנֶה וְהָרְגוּ אִישׁ-אֶת-אָחִיו וְאִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת-קָרְבּוֹ: (כח) וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי-לֵוִי כְדִבְרֵי מֹשֶׁה וַיִּפֹּל מִן-הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כְּשִׁלְשֹׁת אֲלָפֵי אִישׁ:

, the God of Israel: Each of you put sword on thigh, He said to them, "Thus says go back and forth from gate to gate throughout the camp, and slay sibling, neighbor, and kin."

The men of Levi did as Moses had bidden; and some three thousand of the people fell that day.

המקלל - ויקרא כ"ד

יד) הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה וסמכו כל השמעים את ידיהם על ראשו ורגמו את כל העדה: כג) וידבר משה אל בני ישראל ויצאו את המקלל אל מחוץ למחנה ורגמו את אבן ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה: {פ}

Leviticus 24:14

Take the blasphemer outside the camp; and let all who were within hearing lay their (14) hands upon his head, and let the community leadership stone him

המקושש - במדבר ט"ו:ל"ה-ל"ו

לה) ויאמר ה' אל משה מות יומת האיש רגום אתו באבנים כל העדה מחוץ למחנה: לו) ויצאו אתו כל העדה אל מחוץ למחנה ורגמו אתו באבנים וימת כאשר צוה ה' את משה: {פ}

said to Moses, "The party in question shall be put to death: the community Then leadership shall pelt him with stones outside the camp."

So the community leadership took him outside the camp and stoned him to death—as had commanded Moses.

זמרי בן סלוא וכזבי בת צור - במדבר כ"ה:ז-ח

(ז) וַיֵּרָא פִּינְחָס בֶּן־אֱלֶעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקְרָא מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקְחֵם בְּיָדָיו: (ח) וַיָּבֵא אַחֵר אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקִּבֵּה וַיִּדְקֹר אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְאֶת־הָאִשָּׁה אֶל־קִבְתָּהּ וַתַּעֲצֹר הַמִּגֶּפֶה מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

When Phinehas, son of Eleazar son of Aaron the priest, saw this, he left the assembly and, taking a spear in his hand, he followed the Israelite man into the chamber and stabbed both of them, the Israelite man and the woman, through the belly. Then the plague against the Israelites was checked.

עכן - יהושע ז'כ"ה

(כה) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מַה עָכַרְתֶּנוּ יַעֲקֹבִי יְהוָה בַּיּוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אוֹתוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲבָן וַיִּשְׂרְפוּ אוֹתָם בָּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ אוֹתָם בְּאֲבָנִים:

And Joshua said, "What calamity you have brought upon us! GOD will bring calamity upon you this day." And all Israel pelted him with stones. They put them to the fire and stoned them.

שבט בנימין - שופטים כ"ל"ה

(לה) וַיִּגַּף ה' אוֹת־בְּנֵימִן לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁחִיתוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבִנְיָמִן בַּיּוֹם הַהוּא עֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה אֲלָף וּמֵאָה אִישׁ כָּל־אַלֶּה שָׁלַף חֶרֶב:

the LORD routed the Benjaminites before Israel. That day the Israelites slew (35) 25,100 men of Benjamin, all of them fighting men

שבעת צאצאי בית שאול - שמואל ב כ"א:ח'-ט'

(ח) וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת־שְׁנֵי בְנֵי הַצֶּפֶה בֶּת־אִיָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְשָׁאֻל אֶת־אַרְמוֹנִי וְאֶת־מִפְבוֹשֶׁת וְאֶת־חַמְשָׁת בְּנֵי מִיכָל בֶּת־שָׁאֻל אֲשֶׁר יָלְדָה לְעֵדְרִיאֵל בֶּן־בַּרְזַיִל הַמְּחִלָּתִי: (ט) וַיִּתְּנֵם בְּיַד הַגִּבְעֹנִים וַיְקִיעֵם בְּהָרֹ לִפְנֵי ה' וַיָּפְלוּ (שבעתים) [שבעתם] יחד (והם) [והמה] המתו בימי קציר בראשנים (תחלת) [בתחלת] קציר שערים:

Instead, the king took Armoni and Mephibosheth, the two sons that Rizpah (8) daughter of Aiah bore to Saul, and the five sons that Merab daughter of Saul bore to Adriel son of Barzillai the Meholathite, (9) and he handed them over to the Gibeonites. They impaled them on the mountain before the LORD; all seven of them perished at the same time. They were put to death in the first days of the harvest, the beginning of the barley harvest

אדוניהו בן חגית - מלכים א ב':כ"ד-כ"ה

(כד) ועתה חיה' אשר הכניני (ויושיביני) [ויושיבני] על-כסא' דוד אבי' ואשר עשה-לי בית כאשר דבר כי היום יומת אדניהו: (כה) וישלח המלך שלמה ביד בניהו בן-יהוידע ויפגע-בן וימת: {o}

Now, as the LORD lives, who has established me and set me on the throne of (24) my father David and who has provided him with a house, as he promised, Adonijah shall be put to death this very day!" (25) And Solomon instructed Benaiah son of Jehoiada, who struck Adonijah down; and so he died

יואב בן צרויה - מלכים א ב':ל"א-ל"ד

(לד) ויעל בניהו בן-יהוידע ויפגע-בן וימתהו ויקבר בביתו במדבר:

מלכים ב י"ד:ה'ו' (אמציה בן יואש)

(ה) ויהי כאשר חזקה הממלכה בידו ויה' את-עבדיו המכים את-המלך אביו:

(ו) ואת-בני המכים לא המית ככתוב בספר-תורת-משה אשר-צוה יהוה לאמר לא-יומתו אבות על-בנים ובנים על-אבות כי אם-איש בחטאו (ימות) [יומת]:

Once he had the kingdom firmly in his grasp, he put to death the courtiers who had assassinated his father the king.

But he did not put to death the children of the assassins, in accordance with what is written in the Book of the Teaching of Moses, where GOD commanded, "Parents shall not be put to death for children, nor children be put to death for parents; they shall be put to death only for their own crime."

שמות כ"א:י"ב-י"ז

(יב) מכה איש ומת מות יומת: (יג) ואשר לא צדה והאלקים אנה לידו ושמתי לה מקום אשר ינוס שמה: (o)

(יד) וכי-יזד איש על-רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות: (o)

(טו) ומכה אביו ואמו מות יומת: (טז) וגלב איש ומכרו ונמצא ביד מות יומת: (o) (יז) ומקלל אביו ואמו מות יומת:

Exodus 21:12-17

One who fatally strikes another party shall be put to death.

If [a man] did so but not by design—it came about by an act of God—I will assign you a place to which he can flee.

When one party schemes against another and kills through treachery, you shall take that person from My very altar to be put to death.

One who strikes one's father or mother shall be put to death.

One who kidnaps another party—whether having sold or still holding the victim—shall be put to death.

One who insults one's father or mother shall be put to death.

במדבר ל"ה:ל'

(ל) כָּל־מִכָּה־נֶפֶשׁ לְפִי עֵדִים יִרְצֶחַ אֶת־הָרָצָח וְעַד אֶחָד לֹא־יֵעָנֶה בְּנֶפֶשׁ לְמוֹת:

If anyone slays a person, the killer may be executed only on the evidence of witnesses; (30) the testimony of a single witness against a person shall not suffice for a sentence of death

דברים י"ז:ז' (פרשת שופטים, מסית ומדיח)

(ז) יָד הָעֵדִים תְּהִי־בָּן בְּרֹאשׁוֹנָה לְהַמִּיתוֹ וְיָד כָּל־הָעָם בְּאַחֲרֶיָּהּ וּבַעֲרֹת הָרָע מִקִּרְבָּךְ: {פ}

Let the hands of the witnesses be the first to put [the condemned] to death, followed by (7) the hands of the rest of the people. **Thus, you will sweep out evil from your midst**

דברים יט

י - וְלֹא יִשְׁפֹּךְ דָּם נָקִי בְּקֶרֶב אֶרֶץ אֲשֶׁר־ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה וְהָיָה עָלֶיךָ דָּמִים: {פ}

וְדָרְשׁוּ הַשְּׁפָטִים הַיָּטֵב וְהַנָּה עַד־שִׁקְרָהּ הָעֵד שִׁקֵּר עָנָה בְּאָחִיו:

וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כְּאִשֶּׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו וּבַעֲרֹת הָרָע מִקִּרְבָּךְ:

וְהַנְּשָׂאִים יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ וְלֹא־יִסָּפוּ לַעֲשׂוֹת עוֹד כִּדְבַר הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבָּךְ:

and the magistrates shall make a thorough investigation. If the one who testified is a false witness, having testified falsely against a fellow Israelite,

you shall do to the one as the one schemed to do to the other. **Thus you will sweep out evil from your midst;** others will hear and be afraid, **and such evil things will not again be done in your midst.**

דברים כא כא (בן סורר ומורה)

וְרָגְמָהוּ כָּל-אַנְשֵׁי עִירוֹ בְּאֲבָנִים וְמוֹת וּבַעֲרֹת הָרֶעַ מִקֶּרְבָּךְ וְכָל-יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ: {ס}

Thereupon his town's council shall stone him to death. **Thus you will sweep out evil from your midst:** all Israel will hear and be afraid.

דברים כ"א:כ"ב-כ"ג

וְכִי-יְהִיָּה בְּאִישׁ חַטָּא מִשְׁפָּט־מוֹת וְהוּמָת וְתִלִּית אֹתוֹ עַל-עֵץ:

לֹא-תֵלִין בַּלַּיִת עַל-הָעֵץ כִּי-קִבּוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא כִּי-קָלִילֶת אֱ-לֹהִים תִּלְוִי

וְלֹא תִטְמֵא אֶת-אֲדָמָתְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה:

If any party is guilty of a capital offense and is put to death, and you impale the body on a stake,

you must not let the corpse remain on the stake overnight, but must bury it the same day. For an impaled body is an affront to God (**Because it's a curse to God to let it hang there**): you shall not defile the land that your God is giving you to possess.

רש"י על דברים כ"א:כ"ג

זלזולו של מֶלֶךְ הוּא, שְׂאֵדָם עָשׂוּי בְּדַמּוֹת דִּיּוֹקְנוֹ, וְיִשְׂרָאֵל הֵם בְּנָיו; מִשָּׁל לִשְׁנֵי אַחִים תְּאוּמִּים שֶׁהָיוּ דּוּמִים זֶה לָזֶה, אֶחָד נַעֲשֶׂה מֶלֶךְ וְאֶחָד נִתְּפֵס לְלִסְטִיּוֹת וְנִתְּלָה, כָּל הָרוּאָה אוֹתוֹ אוֹמֵר הַמֶּלֶךְ תָּלוּי.

a degradation of the Divine King, for man is made in His image and the Israelites are His children. A parable! It may be compared to the case of two twin brothers who very closely resembled each other: one became king and the other was arrested for robbery and was hanged. Whoever saw him on the gallows thought that the king was hanged (Sanhedrin 46b).

ויקרא י"ח:ה'-ו' (אחרי מות)

אֶת-מִשְׁפָּטִי תַעֲשֶׂוּ וְאֶת-חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לִלְכֹּת בָּהֶם אֲנִי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם:

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-חֻקֹּתַי וְאֶת-מִשְׁפָּטִי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם אֲנִי ה': {ס}

am your God. יהוה My rules alone shall you observe, and faithfully follow My laws: I

You shall keep My laws and My rules, by the pursuit of which human beings shall live: I am יהוה .

בראשית ד ח - וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-הָבֶל אָחִיו וַיְהִי בְהִיּוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיִּקֶּם קַיִן אֶל-הָבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ:

Cain said to his brother Abel ... and when they were in the field, Cain set upon his brother Abel and killed him.

יב - כִּי תַעֲבֹד אֶת-הָאָדָמָה לֹא-תִסַּף תִּתֶּן-כֹּחָהּ לָךְ נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ:

יג - וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-ה' גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנֶּשֶׁא:

“My punishment is too great to bear! יהוה Cain said to

בראשית ט:ה'-ו'

(ה) וְאֵךְ אֶת-דַּמְכֶם לְנַפְשֹׁתֵיכֶם אֲדַרְשׁ

מִיַּד כָּל-חַיָּה אֲדַרְשֶׁנּוּ וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֲדַרְשׁ אֶת-נַפְשׁ הָאָדָם:

(ו) שִׁפְךָ דָם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ כִּי בִצְלָם אֱ-לֹהִים עָשָׂה אֶת-הָאָדָם:

But for your own life-blood I will require a reckoning: I will require it of every beast; of man, too, will I require a reckoning for human life, of every man for that of his fellow man! (6) Whoever sheds the blood of man, by man shall his blood be shed; for in the Divine Image did God make man

משה גרינברג " הנחות יסוד של החוק הפלילי במקרא" תורה נדרשת, חיבורים בשאלות יסוד בעולמו של

המקרא(1984) בע' 24-25

“ העקרון שאין שיעור לערכם של חיי אדם הוא יסודו של ההבדל בין גישת המקרא לפשע ההריגה ובין הגישה של מערכות חוק אחרות במזרח הקרוב... ניסוח מדויק והולם שלו , ואך את דמכם לנפשיתכם אדרוש: מיד כל חיה אדרשנו... שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי

בצלם אלוהים עשה את האדם... העובדה שהאדם נוצר בצלם אלוהים... היא ביטוי לערכו המיוחד והנעלה... חיה שתהרוג אדם משחיתה צלם אלוהים ועל-כך תתן את הדין... השקפה זו על יחודם ועליונותם של חיי אדם יש לה מסקנה נוספת. לפיה ערכיותם של חיי אנוש היא מעבר למערכת ערכים אחרים. נפסל הרעיון לפיו אפשר לשקול חיי אדם בשווה כסף ולא כל שכן שאי אפשר לשקול את ערכו של אדם כנגד ערכו של אדם אחר... חטאו של הרוצח אין לו שיעור כי ערך אדם שנרצח אין לו שיעור. קרובי הנרצח אינם רשאים לקבוע סכום המפצה על הרצח. מתברר שלהשקפה זו יש מסקנות סותרות: מפני שלערך חיי אדם אין שיעור, על-כן הנוטלם הוא בן מוות"

"The principle of the inestimable value of human life is the basis of the difference between the biblical approach to the crime of murder and the approach of other legal systems in the Near East... Its precise and appropriate formulation 'And your blood will I require at the hand of every living creature... Man's blood shall be shed by man, for in the image of God he made man'... The fact that man was created in the image of God... is an expression of his unique and supreme value... A creature that kills a human corrupts the image of God and therefore will be judged.

This view of the uniqueness and superiority of human life has another conclusion. According to which the value of human life is beyond any other system of values. The idea that a human life can be valued at a monetary value is rejected, and even less that the value of a person cannot be weighed against the value of another person...

The murderer's sin is immeasurable because the value of a murdered person is immeasurable. The relatives of the murdered person are not entitled to determine the amount of compensation for the murder. It turns out that this view has contradictory conclusions: because the value of a human life is immeasurable, therefore one who takes life forfeits his own life ."